

Datum
2022-10-13

Diarienummer
BTN-2022/223
MBF 2022- 002353

Handläggare
Cecilia Halling
Namnberedning@huddinge.se

Bygglövs- och tillsynsnämnden

Namnsättning av lokalgata inom detaljplan för del av Visättra 1:1 (Centralmarken)

Förslag till beslut

- 1) Bygglövs- och tillsynsnämnden beslutar att i enlighet med förvaltningens tjänsteutlåtande, daterat den 13 oktober 2022, fastställa ortnamnet *Separatorvägen*.
- 2) Ortnamnet verkställs i samband med registrering i NVDB (nationell vägdatabas) och fastighetsregistret, vilket sker efter att beslut om adressättning tagits.

Sammanfattning

I samband med att detaljplan för del av Visättra 1:1 (Centralmarken) vunnit laga kraft uppstod behov av ett nytt vägnamn. Vissa vägnamn i området är uppkallade efter kvartersnamnen. Namnberedningens förslag *Separatorvägen* bygger på kvartersnamnet Separatorn.

Beskrivning av ärendet

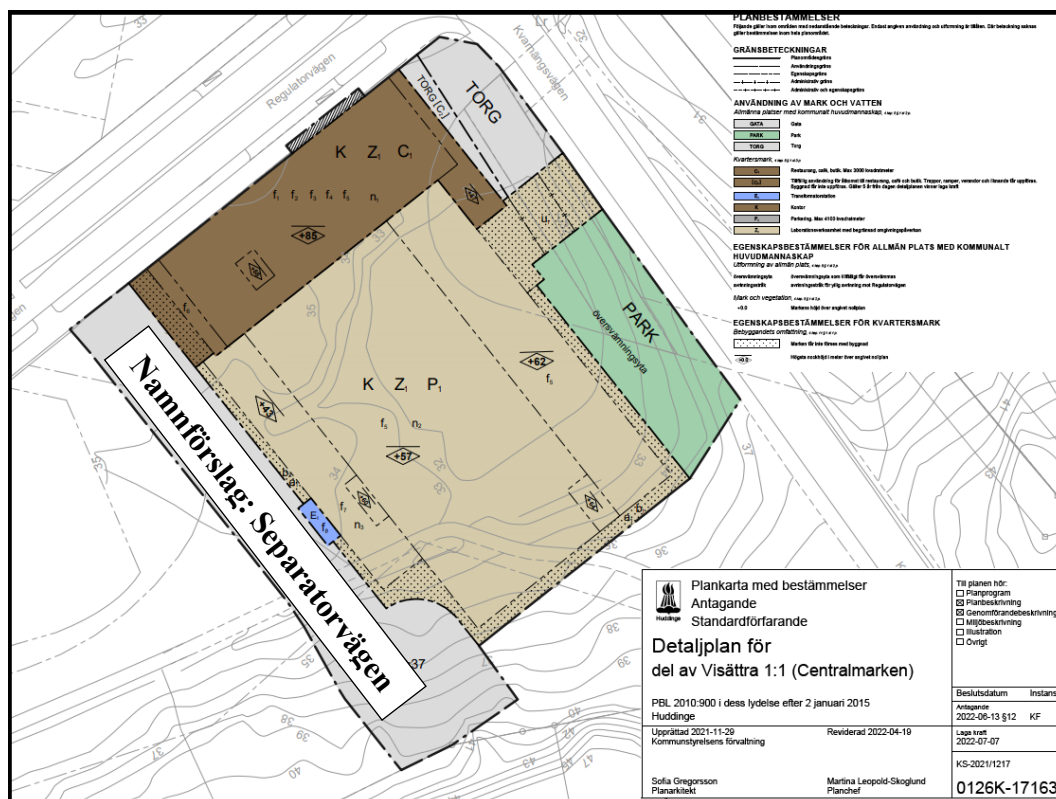
Syftet med detaljplan för del av Visättra 1:1(Centralmarken), är att skapa bebyggelse för kontor och verksamheter och att samtidigt bidra till levande stadsrum genom allmän plats för gata, torg och park. Behov av ett nytt vägnamn uppstod när detaljplanen den 7 juli 2022 vann laga kraft.

Datum
2022-10-13

Diarienummer
BTN-2022/223

Kartskiss 1:

Utsnitt ur detaljplan för del av Visättra 1:1 (Centralmarken)

Torg och park inom detaljplanens område kommer eventuellt att namnsättas i ett senare skede av utbyggnaden av Flemingsbergsdalen.

Fastigheten har registrerats om till *Separatorn 1*, och kvarteret intill den nya lokalgatan har fått namnet *Separatorn* genom delegationsbeslut BTN H 1.1:03/22. Kvarternamnet *Separatorn* har godkänts av Lantmäteriet (genom LM2022/031318).

Vägnamnen i området är av blandat slag. Kvarternamnen är tematisk uppbyggda och vissa vägnamn är uppkallade efter kvarternamnen. Det finns också både äldre och nyare vägnamn som har kulturhistorisk koppling.

Kvarnängsvägen: Enligt ”Huddinge vägnamn” (Alf Nordström, Huddinge kommun 1988) är vägnamnet uppkallat efter en kvarnäng omtalad 1737 som fanns vid *Flemingsberg* här belägna *Kvarntorp*.

Sågstuvägen: Enligt ”Huddinge vägnamn” (Alf Nordström, Huddinge kommun 1988) är vägen uppkallad efter ”Sågstugan”. Huset låg nära en bäck med vattenfall som var stort nog att driva en liten såg. (strax bakom fastigheten Batteriet 5).

Visättravägen: Enligt "Huddinge vägnamn" (Alf Nordström, Huddinge kommun 1988) är vägen uppkallad efter "Visättra" ett dagsverkstorp under Flemingsberg, känt sedan 1680-talet och nu motsvarande fastigheten Småbruket 3:1. Namnets förled *Vista* torde kunna härledas ur visde med betydelsen sälg och efterledet -*sättra* återgår till säter som i östra Sverige vanligen har betydelsen (skogs) ängmedan säter på västsvenskt håll brukar vara liktydigt med fåbod.

Småbrukets backe: Enligt namnbeslut, SBN § 21 den 25 september 2014, ska där den nya vägen planerades i Visättra ha funnits rester av gamla vägar som en gång löpte genom det som kallades för "Småbruket". Småbruket är också ett gammalt traktnamn.

Elektronvägen och Jonvägen: Enligt "Huddinge vägnamn" (Alf Nordström, Huddinge kommun 1988) är vägarna uppkallade efter kategorin Elektroteknik 1961.

Björnkullavägen: 1966 Enligt "Huddinge vägnamn" (Alf Nordström, Huddinge kommun 1988) uppkallat efter *Björnkulla*, ursprungligen ett av Flemingsbergs många dagsverkstorp, känt sedan mitten av 1790-talet

Regulatorvägen: Enligt namnbeslut SBN § 20 den 25 september 2014, har vägen namnsatt efter kvarteret *Regulatorn* som ligger intill.

Mangårdsvägen: Vägen är enligt namnbeslut, BN § 118 den 19 april 1990, vara uppkallat efter kvarteret *Mangården* som namngavs samma dag.

Motiveringen till kvartersnamnet *Separatorn* som kan läsas i delegationsbeslutet BTN H 1.1:03/22 (se även kartsnitt 2 och 3):

Kvartersnamnet är en fortsättning av namntemat som finns för kvarteren i området. Exempel på småbruks/bondgårdstemat är *Magasinet, Vedboden, Traktorn, Matkällaren, Ladan, Logen, Stallet, Brygghuset, Bagarstugan, Mangelboden, Hönshuset, Matkällaren, Snickarboden* och *Mangården*. *Traktorn* sticker ut bland dessa namn eftersom den är det enda nu gällande som inte är någon slags byggnad. Kvartersnamnen *Kärran* och *Vagnen* har tidigare funnits men har upphävts eftersom de har inlemmats i andra kvarter i området.

I området möter namntemat för kvartersnamnen bondgård/småbruk ett elektrotekniktema. Exempel på namn inom temat elektroteknik är: *Transformatorn, Regulatorn, Anoden, Katoden, Batteriet, Ackumulatorn, Generatorn* och *Rotorn*.

Enligt Nationalencyklopedin är en separator eller en centrifugalseparator som den också kallas, en maskin som med hjälp av centrifugalkraft separerar två vätskor som har olika densitet eller separerar bort partiklar ur en vätska.

I början av 1900-talet användes separatorer av de flesta mindre gårdar som bedrev lantbruk. Med separatorn kunde man snabbt och enkelt skilja bort grädden från mjölken. När separatorn roterar med högt varvtal pressas mjölken, som är tyngst, ut mot väggarna och grädden som är lättare samlas i mitten. Grädden användes sedan främst till tillverkning av smör. De första kontinuerligt arbetande separatorerna utvecklades år 1878 av Gustaf de Laval och dansken L.C. Nielsen

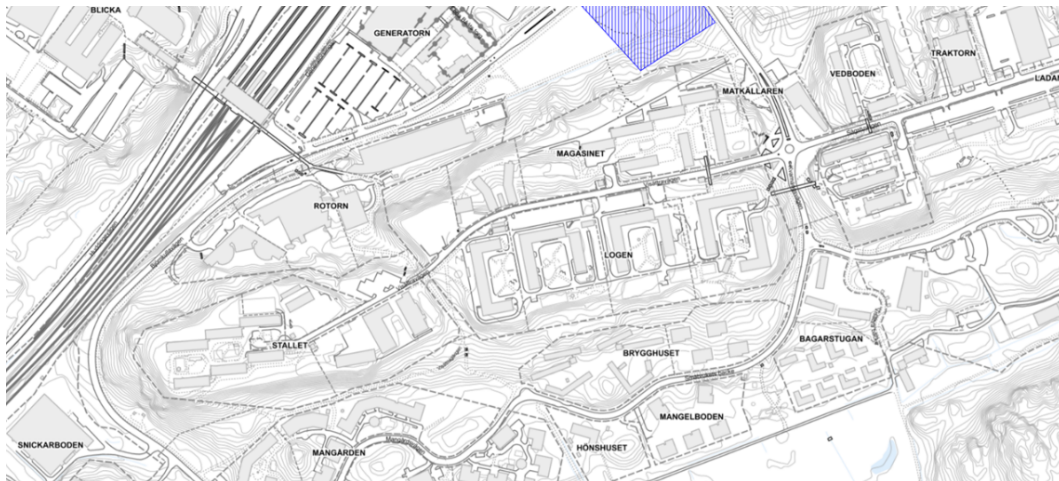

Datum
2022-10-13

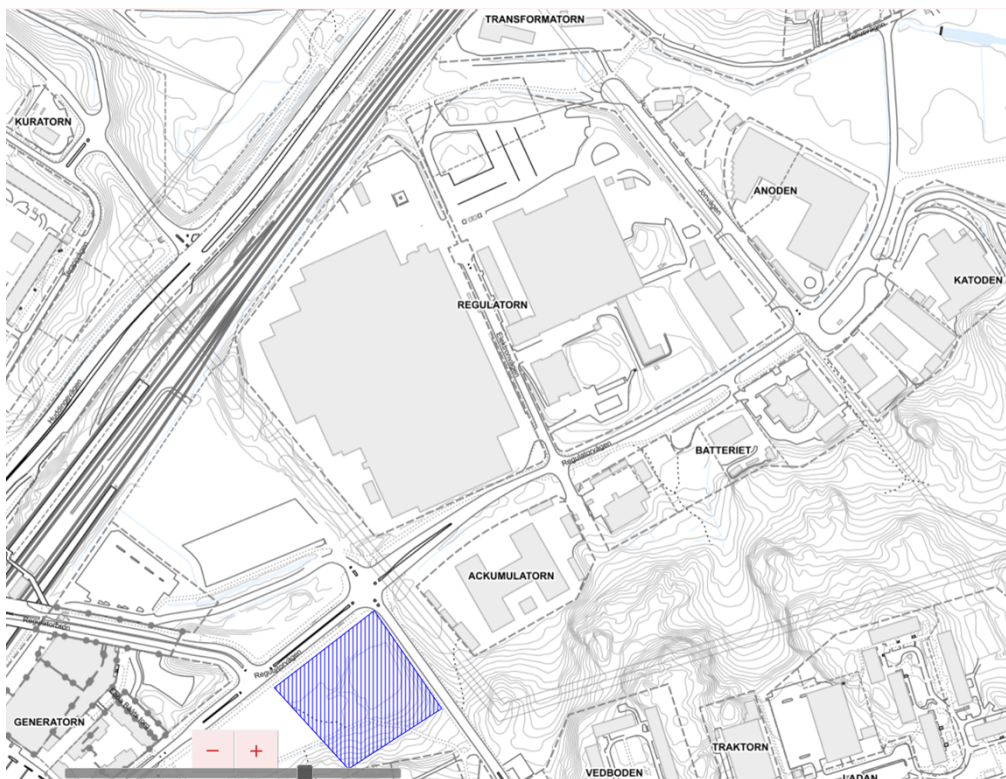
Diarienummer
BTN-2022/223

oberoende av varandra. Att namnge kvarteret efter denna typ av apparat som var ett viktigt redskap vid mindre lantbruk passar in i småbrukstemat och delvis även i det angränsande mekaniska temat. Kvarternamnet *Separatorn* som beskrivet ovan passar in i både tema och form och har även önskats av företaget som ska använda kontorslokalerna.

Kartskisser 2 och 3:

Intelligande kvartersnamn med småbruks-/lantgårdstema.

Intelligande kvartersnamn med namntema elektromekanik.

Förvaltningens synpunkter

Namnberedningen har övervägt att förlänga *Regulatorvägen* som en säckgata in i detaljplanens område, men har ur lokaliseringshänseende valt att namnge återvändsgatan enskilt.

Eftersom det inte finns något utpräglat enhetligt namntema för vägnamnen i området så är namnförslaget utformat efter kvartersnamnet *Separatorn*. Vi har inte funnit någon företeelse i kulturmiljön, för just denna plats som väger tyngre. Det finns också andra vägar i området som har namngivits med utgångspunkt i kvartersnamnet vilket gör att namnförslaget kan anses följa namnskicket.

Efterledet -vägen följer också namnskicket. Man hade kunnat tänka sig att använda sig av efterledet -gränd i detta fall, eftersom vägen planeras att bli en återvändsgata. Trots att vägen i nuläget planeras att bli en återvändsgata anser vi att efterledet -vägen är att föredra. Det är i dagsläget lite oklart hur trång och stadslig miljön just runt denna väg kommer att bli, samt att det finns en osäkerhet i om vägen kommer att förbli en återvändsgata även då trafiklösningen för hela Flemingsbergsdalen är färdig.

Lantmäteriet tillstyrker i sitt remissyttrande namnförslaget *Separatorvägen*, och lyfter fram att ortnamnet *Separatorgränd* redan finns i Stockholm (LM2022_046451, se bilaga 1).

Huddinge lokalpolisområde har i sitt remissyttrande inget att erinra mot namnförslaget (se bilaga 2).

Vid konsultation har Huddinge hembygdsförening anfört att förväxlingsrisk råder mellan *Separatorvägen* och ett tidigare bostadsområde i Tullinge som i folkmun kallades för "Seppan". Namnets uppkomst beror på att AB Separators gjuteri var beläget där. Huddinge hembygdsförening har i stället förordat att regulator-tillverkaren Billman-Regulator AB (f.d. Regulator & Instrument AB Billman) som tidigare hade sin verksamhet i Flemingsbergs industriområde strax norr om planområdet bör uppmärksammas genom memorialnamnsättning. Företaget som startades av civilingenjör Stig K.M. Billman (1907 - 1984) år 1932 och var verksamt under hans namn fram till år 1970.

Lantmäteriet förordar restriktiv användning av memorialnamn i sin namnvårdande skrift (LMV-rapport 2000:10; God ortnamnsedd) men namnberedningen väljer ändå att i detta fall spara detta namnförslag för eventuell användning vid framtida vägplanering som ligger i närmare anslutning till det fördetta huvudkontoret för Billman-Regulator AB.

Institutet för språk och folkminnen har vid konsultation godkänt namnförslaget men poängterar:

"Isof vill likväl påminna om att det finns en risk i att i namngivningen beakta enskilda företags önskemål, eftersom företaget, beroende på bransch, kan få en marknadsföringsfördel av belägenhetsadressen. Ett kommersiellt bruk av ortnamn

Datum
2022-10-13

Diarienummer
BTN-2022/223

behandlas i kapitel 7 och bilaga 4 i Ortnamnrådets handledning i namnvård, God ortnamnsed).”

Lägesförhållandet mellan planområdet markerat i rött med namnbehövande vägsträcka grönmarkerad och före detta huvudkontor för Billman-Regulator AB.

Det namn som föreslås uppfyller kulturmiljölagens krav på iakttagande av god ortnamnsed och kommunens allmänna principer för namnsättning. Vidare är namnet unikt i Stockholmsområdet och det råder inte någon förväxlingsrisk. Förvaltningens förslag till beslut rör varken barn eller barns behov. Ur ett hållbarhetsperspektiv kan namnet inte heller anses utgöra någon påverkansfaktor som behöver tas hänsyn till.

Datum
2022-10-13

Diarienummer
BTN-2022/223

Ekonomiska och juridiska konsekvenser
Förvaltningens förslag till beslut innebär inga ekonomiska eller juridiska konsekvenser för nämnden.

Toralf Nilsson
Teknisk direktör

Homan Gohari
Chef för lantmäteriafdelningen

Bilagor

- Bilaga 1. Remissyttrande Lantmäteriet
- Bilaga 2. Remissyttrande Huddinge lokalpolisområde

Beslutet ska skickas till

Fastighetsägare till Separatör 1
Huddinge hembygdsförening
Institutet för språk och folkminnen
Kultur- och fritidsförvaltningen
Lantmäteriet
Huddinge lokalpolisområde
Samhällsbyggnadsavdelningen vid kommunstyrelsens förvaltning